

Облік і оподаткування

УДК 657.1:004.738.5

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.15544463>

**Роль та вплив цифрових технологій на стратегічний бухгалтерський
облік в інтернет-торгівлі: аналіз та перспективи**

Масіна Людмила Олександрівна,

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і фінансів,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
Одеса, Україна, <https://orcid.org/0000-0003-1103-5367>

Розіт Тетяна Володимирівна,

кандидат економічних наук, доцент кафедри статистики, обліку та
аудиту, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
м. Харків, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-8846-7590>

Рубан Ліна Олегівна,

кандидат економічних наук, доцент кафедри статистики, обліку та
аудиту, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
м. Харків, Україна, <https://orcid.org/0000-0001-5591-3913>

Прийнято: 13.05.2025 | Опубліковано: 29.05.2025

Анотація. Цифровізація економіки, зокрема стрімкий розвиток електронної комерції, зумовлює необхідність трансформації традиційних підходів до бухгалтерського обліку. У нових бізнес-умовах стратегічний облік має не лише фіксувати факти господарського життя, а й забезпечувати інформаційну підтримку для довгострокового планування, управління

ризиками та прийняття управлінських рішень. Особливої актуальності набуває дослідження впливу цифрових технологій на облікові процеси в онлайн-бізнесі, оскільки вони виступають основними драйверами змін у стратегічному обліку. **Мета** дослідження – комплексно оцінити особливості стратегічного бухгалтерського обліку в інтернет-торгівлі, виокремити цифрові технології, що трансформують облікові процеси, та проаналізувати їхні переваги й ризики. **Методи.** У дослідженні застосовано системний підхід, методи логічного аналізу, порівняльно-аналітичний метод, контент-аналіз наукових джерел, а також елементи емпіричного узагальнення на основі вторинних статистичних і корпоративних даних щодо використання цифрових облікових технологій у сфері електронної комерції. **Результати.** Схарактеризовано специфіку стратегічного бухгалтерського обліку в умовах цифрової трансформації. Зокрема, наголошено на зростанні ролі нематеріальних активів, високій аналітичності, мультиюрисдикційності діяльності онлайн-компаній та потребі в інтеграції обліку з ІТ-системами. Визначено основні цифрові технології, що змінюють облікову функцію: хмарні сервіси, великі дані, блокчейн, штучний інтелект. Встановлено, що цифрові рішення сприяють підвищенню прозорості, швидкості та об'єктивності облікових даних, але несуть ризики, пов'язані з кібербезпекою, високою вартістю та невизначеністю регулювання. З'ясовано, що цифровий стратегічний облік позитивно впливає на здатність компаній до адаптації в нестабільних умовах, забезпечуючи підвищення фінансової стійкості та конкурентних переваг. **Висновки.** Дослідження підтвердило, що цифровізація стратегічного обліку є не лише технологічним, а й концептуальним зрушенням у системі управління сучасним онлайн-бізнесом. Поглиблення інтеграції цифрових технологій в облікову практику сприяє розвитку аналітичної функції, зміцненню фінансового управління та формуванню довгострокових конкурентних стратегій. Подальші дослідження доцільно зосередити на

емпіричному аналізі ефективності цифрових облікових інструментів у секторальному розрізі, особливо у сфері малого та середнього бізнесу.

Ключові слова: електронна комерція, великі дані, штучний інтелект, блокчейн, хмарні облікові системи, фінансова стійкість, конкурентоспроможність, диджиталізація, стратегічний облік.

The role and impact of digital technologies on strategic accounting in online commerce: analysis and prospects

Lyudmyla Masina,

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting and Finance, Odesa Mechnikov National University, Odesa, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0003-1103-5367>

Tetiana Rozit,

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Statistics, Accounting and Auditing, V. N. Karazin Kharkiv National University, Kharkiv, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-8846-7590>

Lina Ruban,

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Statistics, Accounting and Auditing, V. N. Karazin Kharkiv National University, Kharkiv, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0001-5591-3913>

Abstract. The digitalization of the economy, particularly the rapid development of e-commerce, necessitates the transformation of traditional approaches to accounting. In the new business environment, strategic accounting should not only record the facts of economic life but also provide information

support for long-term planning, risk management, and management decision-making. The study of the impact of digital technologies on accounting processes in online business is of particular relevance since they are the key drivers of changes in strategic accounting. The **purpose** of the study is a comprehensive assessment of the features of strategic accounting in the context of online trading, the identification of digital technologies that transform accounting processes, and the analysis of their advantages and risks. **Methods.** The study uses a systematic approach, logical analysis methods, a comparative analytical method, content analysis of scientific sources, and elements of empirical generalization based on secondary statistical and corporate data on the use of digital accounting technologies in e-commerce. **Results.** The paper describes the specifics of strategic accounting in the context of digital transformation; in particular, it emphasizes the growing role of intangible assets, high analytics, the multi-jurisdictional nature of online companies' activities, and the need to integrate accounting with IT systems. Key digital technologies changing the accounting function are identified: cloud services, Big Data, blockchain, artificial intelligence, and IoT. It is established that digital solutions contribute to increasing transparency, speed, and reliability of accounting data but, at the same time, are associated with cybersecurity risks, high costs, and regulatory uncertainty. It is estimated that digital strategic accounting positively impacts companies' ability to adapt to uncertain conditions, ensuring increased financial stability and competitive advantages. **Conclusions.** The study confirmed that the digitalization of strategic accounting is not only a technological but also a conceptual shift in the management system of modern online businesses. Deepening the integration of digital technologies into accounting practices contributes to developing the analytical function of accounting, strengthening financial management, and forming long-term competitive strategies. Further research should focus on empirical analysis of the effectiveness of digital accounting tools in a sectoral context, especially in small and medium-sized businesses.

Keywords: e-commerce, Big Data, artificial intelligence, blockchain, cloud accounting systems, financial sustainability, competitiveness, digitalization, strategic accounting.

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток цифрових технологій трансформує традиційні бізнес-моделі, зокрема сферу електронної комерції, де високий рівень автоматизації та обсяг даних потребують нових підходів до організації бухгалтерського обліку. Диджиталізація вимагає від стратегічного бухгалтерського обліку не просто фіксації фінансових даних, а й надання аналітичної підтримки для ухвалення управлінських рішень, завчасного виявлення фінансових ризиків, оптимізації витрат та формування конкурентних переваг. Однак на практиці застосування цифрових рішень, таких як великі дані, хмарні обчислення, блокчейн, штучний інтелект (AI) в бухгалтерській сфері залишається нерівномірним, особливо в малому та середньому бізнесі.

Це зумовлює суперечність між потенціалом цифрових інструментів для стратегічного обліку та реальним рівнем їхньої інтеграції в діяльність онлайн-компаній. Відсутність єдиних методологічних підходів до цифрової трансформації бухгалтерських процесів, а також недостатнє опрацювання адаптивних моделей стратегічного обліку для електронної комерції (e-commerce) створюють теоретичні та практичні виклики. З огляду на це виникає необхідність комплексного аналізу ролі та впливу цифрових технологій на стратегічний бухгалтерський облік у сфері інтернет-торгівлі, а також визначення перспектив його подальшого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання цифрової трансформації бухгалтерського обліку дедалі частіше стає об'єктом наукових досліджень у контексті електронної комерції. Однією з найважливіших тенденцій в обліку є перехід від традиційних до цифрових моделей, що

ґрунтуються на інтеграції великих обсягів даних, автоматизації та аналітиці в реальному часі.

У дослідженні Н. Домбровської [1] наголошено на впливі цифрових технологій на ефективність і якість фінансової звітності, зокрема завдяки впровадженню хмарних сервісів, великих даних та AI. Авторка робить висновок, що цифровізація не лише підвищує точність облікових процесів, а й створює нові можливості для стратегічного аналізу в динамічному бізнес-середовищі. П. Маніта (P. Manita) та ін. [2] дослідили трансформацію зовнішнього аудиту внаслідок цифрових змін, акцентуючи на впливі нових технологій на корпоративне управління. Їхня робота демонструє, що цифрова еволюція бухгалтерії та аудиту впливає на зростання ролі комп'ютерної аналітики в забезпеченні прозорості та стратегічного контролю.

Ю. Жанг (Y. Zhang) та ін. [3] зосереджуються на впливі AI та блокчейну на професію бухгалтера. Їхній аналіз підтверджує значне розширення функцій обліковців у напрямі стратегічного планування, прогнозування та ризик-менеджменту. Особливу увагу приділено етичним викликам щодо конфіденційності даних та безпеки облікових систем.

Питання практичного впровадження новітніх рішень розкривають у своїй праці О. Лемішовська та В. Лінинська [4]. Вони досліджують, як інформаційні технології впливають на бухгалтерський облік, сприяючи автоматизації, покращенню адаптивності облікових систем до особливостей електронної комерції та персоналізації звітності. Важливе теоретико-термінологічне підґрунтя цифрових змін аналізує Н. Канцедал [5]. Авторка обґрунтовує потребу перегляду категоріального апарату бухгалтерського обліку в цифровому середовищі та закликає до переосмислення традиційних понять, зокрема активів, зобов'язань, доходів та витрат.

О. Ярощук [6] звертає увагу на перспективи застосування блокчейн-технологій у системі бухгалтерського обліку. Автор зазначає, що ця технологія не лише забезпечує підвищену прозорість і незмінність облікової інформації,

а й здатна змінити підходи до формування звітності в онлайн-середовищі. Дослідження В. Панасюка та ін. [7] підкреслює прикладний аспект цифрової трансформації. Автори демонструють, як цифрові інструменти інтегруються в облікову практику підприємств, сприяючи гнучкості та адаптивності бухгалтерської функції до викликів онлайн-бізнесу.

М. Демченко [8] у своєму дослідженні, хоча й аналізує переважно питання фінансового моніторингу й офшорного регулювання, звертає увагу на роль міжнародних стандартів для прозорості бізнес-процесів, що безпосередньо впливає на вимоги до цифрових рішень у бухгалтерському обліку.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Загалом, попри значну кількість напрацювань у сфері цифрової трансформації обліку, наявна наукова база недостатньо розкриває стратегічні аспекти цього процесу в інтернет-торгівлі. Існує потреба в комплексному дослідженні, яке б узагальнило сучасні підходи, проаналізувало переваги та ризики цифрових рішень, а також окреслило перспективи їхнього впливу на конкурентоспроможність бізнесу. На заповнення цієї прогалини спрямовано представлений науковий моніторинг.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета дослідження – проаналізувати вплив цифрових технологій на стратегічний бухгалтерський облік у сфері інтернет-торгівлі, оцінити потенціал їхньої інтеграції для підвищення ефективності управлінських рішень, а також окреслити перспективи цифрової трансформації облікових систем у цифровому середовищі.

Завдання дослідження:

- схарактеризувати особливості стратегічного бухгалтерського обліку в інтернет-торгівлі;

- виокремити цифрові технології, що впливають на трансформацію облікових процесів у сфері електронної комерції;

- проаналізувати переваги та ризики застосування цифрових рішень у стратегічному обліку онлайн-бізнесу;

- оцінити перспективи розвитку цифрового стратегічного обліку та його впливу на фінансову стійкість і конкурентоспроможність підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Особливості стратегічного бухгалтерського обліку в інтернет-торгівлі зумовлені як загальними трансформаційними процесами в економіці, спричиненими цифровізацією, так і специфікою функціонування електронної комерції як окремого сегмента ринку [9, с. 308]. Стратегічний облік, на відміну від традиційного фінансового та управлінського, орієнтований не лише на відображення минулих подій, а передусім на формування інформаційної основи для прийняття довгострокових управлінських рішень, прогнозування економічних сценаріїв та сталого розвитку підприємства. У сфері інтернет-торгівлі стратегічний облік зазнає змін під впливом нових бізнес-моделей, цифрових платформ, постійно генерованих обсягів даних та змін у поведінці споживачів.

Однією з важливих особливостей стратегічного бухгалтерського обліку в онлайн-торгівлі є необхідність інтеграції значної кількості цифрових джерел даних, таких як CRM-системи (Customer Relationship Management systems), платформи електронної комерції, аналітичні інструменти для моніторингу трафіку, поведінки споживачів та ефективності маркетингових кампаній. Водночас підвищується роль неструктурованих і напівструктурованих даних, обробка яких потребує сучасних аналітичних платформ та методів роботи з великими даними, зокрема машинного навчання та прогнозного моделювання. Це значною мірою розширює аналітичну функцію стратегічного обліку та потребує нових підходів до формування облікової політики підприємства.

В інтернет-торгівлі спостерігається посилена динаміка змін зовнішнього середовища, що вимагає від стратегічного обліку адаптивності та гнучкості [10, с. 34]. Бухгалтерська інформація має формуватися в реальному часі або з мінімальними часовими лагами, що стає можливим лише за умов

автоматизації облікових процесів, упровадження хмарних технологій та наскрізної цифрової інтеграції між обліковими модулями та іншими підсистемами підприємства. Таким чином, стратегічний облік не обмежується лише оцінкою фінансових результатів, а охоплює багатовимірний аналіз основних показників ефективності (KPI), ризик-менеджмент, виявлення тенденцій у поведінці клієнтів та динаміки ринку.

Ще однією вагомою особливістю є зміщення фокуса стратегічного обліку з аналізу витрат і доходів у традиційному розумінні на оцінку створення вартості (value creation) через цифрові активи – бренди, клієнтські бази, онлайн-репутацію, інтелектуальну власність, алгоритми, цифрову інфраструктуру тощо. Вартісна оцінка таких активів потребує розробки нових методичних підходів, адже традиційні стандарти бухгалтерського обліку не завжди адекватно відображають стратегічне значення нематеріальних цифрових ресурсів.

Окрему увагу в стратегічному аналізі онлайн-бізнесу варто приділяти аспектам трансфертного ціноутворення, міжнародній електронній торгівлі та податковому плануванню, оскільки діяльність інтернет-компаній часто має транскордонний характер. Це підвищує важливість дотримання міжнародних стандартів фінансової звітності, прозорості та відповідності законодавчим вимогам різних юрисдикцій, що також накладає додаткові вимоги на функції стратегічного фінансового менеджменту.

У ході трансформації стратегічного бухгалтерського обліку в електронній комерції цифрові технології не лише змінюють інструментарій і підходи до облікових процедур, але й впливають на саму логіку формування облікової інформації, її призначення та роль у стратегічному управлінні. У табл. 1 наведено характерні риси цього типу обліку, їхню специфіку в цифровому середовищі та безпосередній вплив на стратегічне управління.

Таблиця 1

Особливості стратегічного бухгалтерського обліку в інтернет-торгівлі

Основний аспект	Характеристика	Вплив на стратегічний облік
Джерела даних	Інтеграція з CRM, ERP, e-commerce платформами, великими даними	Забезпечення оперативного збору, обробки та аналізу великого обсягу даних з метою прийняття стратегічних рішень
Природа активів	Домінування нематеріальних цифрових активів (бренд, клієнтська база, алгоритми)	Необхідність нових методів оцінки та обліку створеної вартості, орієнтація на інтелектуальний капітал
Аналіз ризиків	Високий рівень динаміки зовнішнього середовища, кіберзагроз, зміни в податковому регулюванні	Розширення функцій: ризик-менеджмент, моделювання сценаріїв розвитку
Технологічна інфраструктура	Застосування хмарних технологій, штучного інтелекту, автоматизація	Швидке формування звітності, адаптація до змін у режимі реального часу, цифрова трансформація облікових процесів
Формати звітності	Регулярна, аналітично насичена, інтегрована звітність	Вихід за межі традиційної фінансової звітності; орієнтація на стратегічні KPI та бізнес-аналітику
Географія діяльності	Міжнародний характер інтернет-торгівлі, мультивалютність, мультиюрисдикційність	Посилена роль трансфертного ціноутворення, необхідність відповідності міжнародним стандартам (IFRS)
Роль бухгалтера	Перехід від фіксації до прогнозно-аналітичної діяльності	Трансформація в аналітика стратегічного рівня, активна участь у формуванні управлінських рішень

Джерело: авторська розробка

У контексті зазначеної трансформації стратегічного бухгалтерського обліку, викликаній диджиталізацією бізнес-процесів в електронній комерції, важливу роль відіграють цифрові технології, які стають фундаментом нової облікової архітектури. Вони адаптують облікові системи до умов високої мінливості середовища, обсягу транзакцій, глобалізованого характеру діяльності та переваги інформації над матеріальними ресурсами в структурі вартості бізнесу [11, с. 16]. Внаслідок упровадження сучасних цифрових рішень традиційні бухгалтерські процеси трансформуються в інтегровану

систему стратегічної аналітики, заснованої на реальному часі, прогнозуванні та взаємозв'язку між усіма бізнес-функціями.

Однією з найбільш впливових технологій, що трансформують облікові процеси у сфері електронної комерції, є системи обліку на базі хмарних технологій (cloud accounting). Вони дають змогу уніфікувати дані з різних джерел, забезпечити доступ до фінансової інформації з будь-якої географічної точки, скоротити витрати на ІТ-інфраструктуру та значно підвищити гнучкість ведення обліку. Хмарні системи забезпечують безперервне оновлення даних, інтеграцію з платіжними шлюзами, CRM, платформами електронної торгівлі та службами доставлення, що є критично важливим для стратегічного управління в інтернет-компаніях.

Великі дані й засоби бізнес-аналітики (Business Intelligence – BI) становлять ще один фундаментальний елемент цифрової трансформації обліку. Вони дають змогу не лише збирати великі обсяги різномісної інформації (поведінкові патерни користувачів, логістичні дані, цифрові сліди транзакцій), а класифікувати її, аналізувати причинно-наслідкові зв'язки. Інструменти BI (Power BI, Tableau, QlikView та інші) забезпечують інтерактивну візуалізацію основних показників ефективності, дозволяють прогнозувати фінансові результати, оцінювати стратегічні альтернативи та автоматизовано генерувати звітність відповідно до потреб управлінців.

Важливою технологією, яка істотно змінює парадигму обліку в електронній торгівлі, є штучний інтелект (AI) та машинне навчання (ML). Алгоритми інтелектуальних систем здатні автоматично ідентифікувати аномалії в облікових даних, виявляти фінансові ризики, здійснювати багатofакторну класифікацію витрат, сегментацію клієнтів та моделювання поведінки споживачів. В обліку нейромережеві технології застосовуються для автоматизації рутинних операцій (класифікація транзакцій, формування проводок), а також для реалізації прогнозної аналітики (forecasting) й стратегічного планування на основі трендових моделей.

Значного поширення набуває й технологія роботизованої автоматизації процесів (RPA), яка дає змогу автоматизувати послідовні рутинні операції без втручання людини. У стратегічному обліку інтернет-компаній RPA забезпечує точність обробки транзакцій, скорочення часу на підготовку звітності, дотримання стандартів відповідності (compliance) та мінімізацію людських помилок, що критично важливо для великих обсягів операцій в електронній комерції.

Блокчейн – це перспективна технологія, здатна радикально змінити підходи до обліку завдяки забезпеченню прозорості, незмінності та об'єктивності фінансових записів. Хоча її застосування в стратегічному бухгалтерському обліку лише набирає обертів, вже сьогодні її використовують для формування ланцюгів постачань, обліку цифрових активів, контролю за виконанням контрактів (через smart contracts) та відстеження походження транзакцій. В електронній комерції блокчейн може стати інструментом стратегічного контролю, що мінімізує ризики шахрайства та помилок в облікових даних.

Окремої уваги заслуговують інтегровані RP-системи – це системи планування ресурсів підприємства нового покоління (Enterprise Resource Planning system – ERP-системи), які поєднують фінансовий облік, логістику, маркетинг, закупівлі, управління персоналом у єдиному цифровому середовищі. В електронній комерції ERP-системи типу SAP S/4HANA, Microsoft Dynamics 365 чи NetSuite виступають платформами для узагальнення та аналізу даних, формування багатовимірної звітності, аналізу стратегічних сценаріїв та планування ресурсів у масштабах усього підприємства.

Таким чином, стратегічний бухгалтерський облік в інтернет-торгівлі характеризується високим рівнем диджиталізації, аналітичною орієнтацією, інтегрованістю з ІТ-системами, акцентом на нематеріальні активи та вимогами до високої швидкості формування й обробки інформації. Усе це трансформує

традиційну роль бухгалтера-обліковця у фахівця зі стратегічного аналізу, здатного формувати базу для прийняття рішень у цифровому середовищі. У цьому контексті доцільно представити емпіричні дані, що ілюструють вплив цифрових технологій на трансформацію облікових процесів у сфері електронної комерції (табл. 2).

Таблиця 2

Вплив цифрових технологій на облікові процеси в електронній комерції

Цифрова технологія	Вплив на облікові процеси	Емпіричні дані
Штучний інтелект	Автоматизація облікових операцій, підвищення точності прогнозування, виявлення шахрайства	Для персоналізації досвіду клієнтів 60 % e-commerce компаній застосовують AI
Хмарні обчислення	Забезпечення доступу до облікових даних у реальному часі, зниження витрат на IT-інфраструктуру	80 % роздрібних компаній упровадили хмарні рішення в межах цифрової трансформації
Аналітика великих даних	Поглиблений аналіз фінансових даних, підтримка стратегічного планування	64 % роздрібних компаній застосовують аналітику великих даних для покращення стратегій продажів
Автоматизація процесів	Зменшення ручної праці, підвищення ефективності облікових операцій	72 % роздрібних компаній упроваджують або планують упровадити RPA для оптимізації завдань
Мобільні технології	Підвищення доступності облікових систем, підтримка мобільної комерції	Мобільна комерція становить 72,9 % від загального обсягу e-commerce продажів

Джерело: складено авторами на основі [12; 13]

Отже, цифрова трансформація бухгалтерського обліку в електронній комерції призводить до істотного переосмислення традиційних облікових процедур, ролі бухгалтера та форматів звітності. Проте цифрові технології не є нейтральним чинником: їхнє впровадження пов'язане як з новими можливостями, так і з низкою ризиків, що потребують стратегічного управління. Аналіз переваг і потенційних загроз застосування цифрових рішень у стратегічному обліку онлайн-бізнесу дає змогу обґрунтовано оцінити

їхній вплив на ефективність управління, якість прийняття рішень і стійкість до зовнішніх викликів.

Серед основних переваг застосування цифрових інструментів у стратегічному обліку насамперед варто виокремити підвищення точності й швидкості обробки інформації. Завдяки інтеграції з електронними комерційними платформами, CRM-системами та ERP-рішеннями, стратегічний облік має змогу оперувати великими масивами структурованих та неструктурованих даних у реальному часі. Це допомагає оперативно формувати стратегічну звітність, адаптовану до змін бізнес-середовища, та підвищити рівень обґрунтованості управлінських рішень.

Крім того, застосування інтелектуальних аналітичних систем (BI, AI/ML-аналітика) уможливорює глибокий стратегічний аналіз, побудову прогностичних моделей, виявлення прихованих залежностей у поведінці споживачів, оцінку ефективності цінових стратегій тощо [14, с. 261]. Таким чином, бухгалтерська функція набуває не лише підтримувального, але й прогностно-інноваційного характеру, що дає змогу компаніям будувати довгострокові конкурентні переваги.

До важливих переваг також варто віднести глобальну доступність облікових даних завдяки хмарним рішенням та мультиплатформеній взаємодії, що особливо актуально для електронної комерції, яка за своєю природою орієнтована на мультиюрисдикційні ринки. Відповідно, зростає роль єдиної облікової платформи, яка сприяє стандартизації звітності відповідно до міжнародних стандартів (International Financial Reporting Standards, IFRS) та автоматизованому формуванню консолідованої фінансової інформації.

Водночас масове впровадження цифрових рішень у стратегічний облік супроводжується низкою ризиків і викликів, ігнорування яких може призвести до істотних втрат або помилкових управлінських рішень. Передусім йдеться про загрози інформаційної безпеки, зокрема витоки конфіденційних даних,

маніпуляції з обліковою інформацією, зовнішні кібератаки на облікову інфраструктуру. У випадку стратегічного обліку ці ризики є критично важливими, оскільки мова йде не лише про історичну, а й про аналітичну та прогностичну інформацію, яка може мати особливе значення для бізнес-стратегії.

Іншим важливим ризиком є надмірна залежність від алгоритмів і автоматизованих систем, яка, за відсутності належного контролю, може призвести до втрати гнучкості та виникнення сліпих зон в обліковому аналізі. Наприклад, алгоритми AI, які навчаються на історичних даних, можуть відтворювати застарілі або викривлені патерни, не враховуючи змін у зовнішньому середовищі [15, р. 292]. Це особливо небезпечно в інтернет-торгівлі, де зміни ринку відбуваються з високою частотою.

Окремої уваги заслуговують етичні та регуляторні ризики, пов'язані з цифровізацією облікових процесів. Стратегічний облік у цифровому середовищі потребує прозорості алгоритмів, захисту персональних даних, дотримання норм міжнародного податкового регулювання, зокрема щодо трансфертного ціноутворення та цифрового оподаткування. Недотримання цих вимог може призвести до юридичних санкцій і репутаційних втрат.

З урахуванням проаналізованих переваг і ризиків цифрових рішень у стратегічному обліку можна стверджувати, що подальший його розвиток є стратегічно необхідним кроком для сучасних підприємств, особливо в умовах глобальної конкуренції.

Перспективи цього напрямку пов'язані з поглибленням інтеграції облікових систем з інтелектуальними аналітичними платформами, впровадженням предиктивної аналітики, нейромережевих моделей управлінського прогнозування, а також із розробкою стандартів інтегрованої звітності, орієнтованої на сталий розвиток.

Це сприятиме підвищенню фінансової стійкості підприємств, адже своєчасна та обґрунтована інформація допомагає ефективно управляти

ризиками, ресурсами та інвестиційними потоками. Завдяки цифровим підходам у стратегічному обліку підприємства зможуть оперативної адаптуватися до ринкових змін, виявляти нові можливості для зростання та формувати конкурентоспроможні бізнес-моделі.

Отже, цифровий стратегічний облік перетворюється на важливий елемент управлінської архітектури підприємства, який поєднує в собі технологічні інновації, фінансову аналітику та стратегічне бачення розвитку. Його ефективне застосування в інтернет-торгівлі стає запорукою не лише фінансової стабільності, а й довгострокової конкурентної переваги в цифровому середовищі.

Висновки. Встановлено, що стратегічний бухгалтерський облік в інтернет-торгівлі набуває нових рис, зумовлених цифровізацією бізнес-процесів, динамічністю середовища, акцентом на нематеріальні активи та потребою в гнучкому й аналітично орієнтованому управлінні. Облік перестає бути суто фіксаційним механізмом і трансформується у стратегічний інструмент, орієнтований на формування аналітичної інформації для прийняття рішень, особливо в цифровому середовищі.

Визначено, що цифрові технології, що формують сучасний вектор трансформації облікових процесів у сфері електронної комерції, охоплюють хмарні обчислення, великі дані, штучний інтелект, блокчейн та автоматизовані аналітичні платформи. Вони дають змогу підвищити точність, оперативність та актуальність облікової інформації, забезпечуючи стратегічну прозорість бізнесу.

Проаналізовано основні переваги цифрових рішень, зокрема зниження витрат, зростання якості облікових даних, розширення аналітичного потенціалу, оперативність прийняття рішень і підтримка міжнародної діяльності. Водночас виявлено ризики, пов'язані з кіберзагрозами, високою вартістю впровадження технологій, складністю регуляторного середовища та дефіцитом кваліфікованих кадрів.

Розвиток цифрового стратегічного обліку має значний позитивний вплив на фінансову стійкість і конкурентоспроможність підприємств. Цифрові облікові практики стають основою адаптивності до ринкових змін, ефективного управління ризиками та сталого розвитку бізнесу в умовах глобальної електронної комерції.

Подальші наукові дослідження доцільно спрямувати на емпіричну оцінку ефективності впровадження цифрових стратегічних облікових систем у малому та середньому бізнесі, з урахуванням специфіки галузей електронної комерції.

Список використаних джерел

1. Домбровська Н. Цифрова трансформація бухгалтерського обліку: вплив технологій на ефективність та якість фінансової звітності. *Економічний аналіз*. 2023. Том 33, Вип. 2. С. 239-246. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2023.01.239>.
2. Manita R., Elommal N., Baudier P., Hikkerova L. The digital transformation of external audit and its impact on corporate governance. *Technological Forecasting and Social Change*. 2020. Vol. 150. P. 119751. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2019.119751>.
3. Zhang Y., Xiong F., Xie Y., Fan X., Gu H. The impact of artificial intelligence and blockchain on the accounting profession. *IEEE Access*. 2020. Vol. 8. P. 110461-110477. DOI: <https://doi.org/10.1109/ACCESS.2020.3000505>.
4. Лемішовська О., Лінинська В. Бухгалтерський облік в умовах впровадження інформаційних технологій і систем. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-23>.
5. Канцедал Н. А. Бухгалтерський облік цифрової епохи: розширення термінологічних кордонів. *Accounting and Finance*. 2019. Вип. 1 (83). С. 29–34. URL: <http://www.afj.org.ua/ua/article/631> (дата звернення: 21.05.2025).

6. Ярощук О. Блокчейн у системі бухгалтерського обліку. *Перспективи розвитку освіти, науки і бізнесу в глобальному середовищі*: матеріали VIII міжнар. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 23 жовтня 2020 р.). Тернопіль: ФОП Осадца Ю. В., 2020. С. 99-100. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/39741/1/%D0%AF%D1%80%D0%BE%D1%89%D1%83%D0%BA%20%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%96%D0%B9.pdf> (дата звернення: 21.03.2025).

7. Панасюк В., Бурденюк Т., Мужевич Н. Особливості цифрової трансформації обліку. *Галицький економічний вісник*. 2021. Т. 68, № 1. С. 70-76. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2021.01.070.

8. Demchenko M. The impact of international financial monitoring standards on the regulation of offshore companies. *Economics. Finances. Law*. 2025. Вип. 3. С. 53–57. DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2025.3.9>.

9. Демченко М. Ю. Структурування міжнародних компаній через офшорні юрисдикції в контексті зміни глобальних правил оподаткування. *Європейські перспективи*. 2025. Вип.1. С. 301–311. URL: <https://doi.org/10.71404/ep.2025.1.43> (дата звернення: 21.03.2025).

10. Hamdy A., Diab A., Eissa A. M. Digital transformation and the quality of accounting information systems in the public sector: evidence from developing countries. *International Journal of Financial Studies*. 2025. Vol. 13, № 1. P. 30-42. DOI: <https://doi.org/10.3390/ijfs13010030>.

11. Wang L., Hou S. The impact of digital transformation and earnings management on ESG performance: evidence from Chinese listed enterprises. *Scientific Reports*. 2024. Vol. 14. P. 1–21. DOI: <https://doi.org/10.1038/s41598-023-48636-x>.

12. Ліндер Я. Цифрова трансформація в статистиці індустрії електронної комерції. Gitnux. 29.04.2025. URL: <https://gitnux.org/digital-transformation-in-the-ecommerce-industry-statistics/?utm> (дата звернення: 29.04.2025).

13. Венгер М. Статистика цифрової трансформації, що сприяє успіху бізнесу. 22.08.2023. URL: <https://www.pdfreaderpro.com/blog/digital-transformation-statistics?utm> (дата звернення: 21.03.2025).

14. Otia J. E. Bracci E. Digital transformation and the public sector auditing: the SAI's perspective. *Financial Accountability and Management*. 2022. Vol. 38, № 2. P. 252–280. DOI: <https://doi.org/10.1111/faam.12317>.

15. Mikhlif M. M., Smaoui S. The impact of digital transformation on accounting information systems. *Asian Journal of Management and Commerce*. 2024. Vol. 5, № 1. P. 289–294. DOI: <https://doi.org/10.22271/27084515.2024.v5.i1d.272>.